

Sygn. akt III U 579/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	sekr. sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 czerwca 2013r. w Suwałkach

sprawy **J. G.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość emerytury i ustalenie wysokości kapitału początkowego

w związku z odwołaniem J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 15 czerwca 2012r. znak (...) -2007, z dnia 3 lipca 2012r. znak (...) i decyzji z dnia 3 lipca 2012r. znak (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 15 czerwca 2012r. znak (...) w ten sposób, że wartość kapitału początkowego J. G., przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 145,26% oraz przyjęciu okresów składkowych w ilości 322 miesięcy i nieskładkowych w ilości 22 dni, ustala na kwotę 188 409,32 zł;**
- 2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 3 lipca 2012r. znak (...) w ten sposób, że wysokość emerytury J. G., przy przyjęciu kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 525 001,05 zł, ustala na kwotę 2 254,50 zł brutto;**
- 3. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 3 lipca 2012r. znak (...) w ten sposób, że wysokość emerytury J. G., przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 145,26% oraz przyjęciu okresów składkowych w ilości 430 miesięcy i nieskładkowych w ilości 1 miesiąca, ustala na kwotę 2 324,78 zł.**

Sygn. akt III U 579/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 15.06.2012r. znak (...) -2007 ponownie ustalił J. G. kapitał początkowy na dzień 1.01.1999r. w kwocie 181.834,18 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego ustaloną w decyzji z dnia 15.07.2008r. o ustaleniu kapitału początkowego w kwocie 1.761,01 zł oraz 291 miesięcy okresów składkowych (24 lat, 3 miesiące i 7 dni) i 31 miesięcy okresów nieskładkowych (2 lata, 7 miesięcy i 22 dni).

W odwołaniu od tej decyzji J. G. zakwestionowała w nim zmniejszenie, w stosunku do decyzji z dnia 15.07.2008r. o ustaleniu kapitału początkowego, okresu składkowego z 26 lat, 10 miesięcy i 7 dni (tj. 322 miesiące) do 24 lat, 3 miesięcy i 7 dni oraz stosowne zwiększenie okresu nieskładkowego z 22 dni do 2 lat, 7 miesięcy i 22 dni. Wskazała też, że niewłaściwie (zanizony) został wyliczony jej wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego. Prawdłowo bowiem przyjmując jej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ten wskaźnik winien wynosić 145,26%, a nie 144,24%. Szczegółowo przy tym określiła podstawę wymiaru składek za 1988 i 1989 rok.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że ze świadectwa pracy z dnia 11.09.1989r. wynika, że w trakcie pozostawania w zatrudnieniu w Komitecie Wojewódzkim (...) w S. wnioskodawczyni ukończyła wyższe studia magisterskie. Zaświadczenie zaś potwierdza, że w okresie od dnia 1.09.1983r. do dnia 31.07.1986r. była słuchaczką Akademii (...) na kierunku społeczno – ekonomicznym i otrzymywała z tego tytułu stypendium. W okresie tymczasem do 31.12.1983r. wynagrodzenie wypłacane z funduszu płac uczniów oraz stypendia pracownicze i fundowane stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, natomiast od dnia 1.01.1984r. nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie. W związku z tym okres odbywania studiów od dnia 1.09.1983r. do dnia 31.12.1983r. został zaliczony przy ustalaniu kapitału początkowego jako okres składkowy natomiast od dnia 1.01.1984r. do dnia 31.07.1986r. jako okres nieskładkowy. Do obliczenia wskaźnika wysokości kapitału początkowego przyjęto podstawę wymiaru ustaloną w decyzji z dnia 15.07.2008r. Stanowi ją podstawa wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od dnia 1.01.1987r. do dnia 31.12.1996r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 144,24%. Podstawę wymiaru składek z tytułu zatrudnienia w Komitecie Wojewódzkim (...) w latach 1988 i 1989 ustalono na podstawie kserokopii kart wynagrodzeń w wysokości w roku 1988 – 663 240,00 zł i w roku 1989 – 1 193 231,00 zł.

Przy ustalaniu podstawy wymiaru składek nie uwzględniono składników wynagrodzeń, które w latach 1988, 1989 nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne (tj. nagród z zakładowego funduszu nagród tz. „13-ek”) oraz tych, co do których brak informacji z jakiego tytułu zostały wypłacone, a co za tym idzie brak możliwości ustalenia czy została od nich odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne

Decyzją z dnia 3.07.2012r. znak (...) organ rentowy ustalił J. G. wysokość emerytury obliczonej zgodnie z art. 26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Wskazał w niej, podając poszczególne dane i przytaczając obliczenia, że podstawą obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składki i kapitału początkowego zewidencjonowanych na kocie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura zaś stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę i dla J. G. wynosi kwotę 2.182,59 zł.

Emeryturę jednak ustaloną na podstawie art. 26 powołanej ustawy zawiesił, ponieważ była świadczeniem mniej korzystnym. Decyzją bowiem też z dnia 3.07.2012r. znak (...) (wcześniej błędnie wskazanej jako z dnia 28.06.2013r.) Zakład Ubezpieczeń ponownie obliczył dotychczasową emeryturę J. G. i wznowił jej wypłatę. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od 1987r. do 1996r. i wskaźnik wysokości podstawy w wysokości 144,24%. Samą podstawę wymiaru obliczył przez pomnożenie tego wskaźnika podstawy wymiaru przez kwotę bazową 2.059,92 zł co dało kwotę 2.967,73 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił okresy składkowe w ilości 427 miesięcy i nieskładkowe w ilości 1 miesiąca. Wysokość emerytury obliczył na kwotę 2.311,14 zł.

W odwołaniu od decyzji o ustaleniu wysokości emerytury J. G. stwierdziła, że zawierają wady prawne co do dat oraz oparte są na wyliczeniach z decyzji, która nie jest prawomocna i jest zaskarżona w odrębnym odwołaniu, tj. decyzji

o ponownym ustaleniu kapitału początkowego. Ponieważ decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego ma decydujący wpływ i jest podstawą wyliczeń znajdujących się w zaskarżonych w tym odwołaniu decyzjach, wniosła o łączne rozpatrywanie obu odwołań, tj. odwołania niniejszego i odwołania wniesionego odrębnym pismem od decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego.

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji o ustaleniu i obliczeniu emerytury organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że decyzją (...) z dnia 3.07.2012r. przyznał J. G. emeryturę od dnia 11.05.2012r., tj. osiągnięcia przez nią wieku emerytalnego na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wyliczenia wysokości tej emerytury dokonał w oparciu o art. 26 w zw. z art. 25 tej ustawy na kwotę 2.182,59 zł ale zawiesił jej wypłatę jako świadczenia mniej korzystnego. Kolejną bowiem decyzją z dnia 3.07.2012r. podjął od dnia 1.07.2012r. wypłatę emerytury wcześniejszej przyznanej decyzją z dnia 20.12.2007r. jako świadczenia korzystniejszego. Postanowieniem też z dnia 27.08.2012r. sprostował omyłkę pisarską dotyczącą daty decyzji o wznowieniu wypłaty emerytury zastępując datę 28.06.2012r. – datą 3.07.2012r. Wniósł o łączne rozpatrzenie sprawy wraz z odwołaniem od decyzji z dnia 15.06.2012r. dotyczącej wysokości kapitału początkowego z uwagi na tożsamość stron.

Sąd postanowieniem z dnia 16.10.2012r. połączył do wspólnego rozpatrzenia rozpoznanie obu odwołań oraz ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania w części należało uznać za uzasadnione.

W sprawie odwołująca się precyzując swoje stanowisko wskazała, że okres nauki w Akademii (...) w W. winna mieć w całości zaliczony nie tylko jako okres składkowy ale i stypendium, które otrzymywała w trakcie tej nauki winno być również za cały okres nauki zaliczone do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Było bowiem to stypendium jej wynagrodzeniem za pracę podczas zatrudnienia wówczas w Komitecie Wojewódzkim (...) w S.. Do Akademii (...) została mianowicie skierowana przez Komitet Wojewódzki (...) w S. jako nowe miejsce jej pracy.

Odwołująca się domagała się również w toku postępowania sądowego uwzględnienia do podstawy wymiaru składek wynagrodzenia jakie otrzymywała za okres od 2.02.1972r. do 31.08.1976r. pracując w (...) w D. i za okres od 1.12.1975r. do 30.09.1981r. pracując w Towarzystwie (...) w W..

Na wysokość kapitału początkowego odwołującej się i wysokość jej emerytury wpłynąć jednak w sprawie mogło tylko uwzględnienie, przy liczeniu tego kapitału początkowego i emerytury, zakwestionowanego okresu nauki w Akademii (...) społecznych w W. jako okresu składkowego oraz uwzględnienie w podstawie wymiaru składek za 1988 i 1989 rok nagród jakie wynikają z kwoty wynagrodzeń odwołującej się. Nie można natomiast było zaliczyć do podstawy wymiaru składek stypendium jakie otrzymywała w okresie czasu od 1.01.1984r. do 31.07.1986r. Wynagrodzenie zaś za okres od 1.12.1975r. do 30.09.1981r. nie miało wpływu w obliczu opinii biegłej sądowej z zakresu rachunkowości i finansów, na obliczenie w najkorzystniejszej wersji wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, czy to kapitału początkowego czy to emerytury. Wynagrodzenia tymczasem za okres od 2.02.1972r. do 31.08.1976r. nie można było ustalić.

Ustosunkowując się do tego, że nie można było zaliczyć do podstawy wymiaru składek stypendium jakie odwołująca się otrzymywała w okresie czasu od 1.01.1984r. do 31.07.1986r., to wskazać należy, że w całości podzielić tu trzeba stanowisko organu rentowego. Rzeczywiście bowiem w obliczu powołanych przez organ rentowy przepisów prawa stypendia nie stanowiły od 1.01.1984r. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Jednoznacznie to wynika z treści § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy, Płacy i Spraw Socjalnych z dnia 27.12.1983r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 332 ze zm.) i § 1 ust. 2 pkt 17 uchwały Nr 33 Rady Ministrów z dnia 25.03.1983r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej (MP z 1983r. Nr 15, poz. 85 ze zm.). W ich konsekwencji do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne nie zaliczało się wszelkiego rodzaju stypendiów, w tym stypendiów fundowanych, stypendiów pracowniczych oraz stypendiów dla sportowców. Stąd stypendium pobierane

przez odwołującą się z okresu jej studiów od 1.01.1984r. do 31.07.1986r. nie mogło być brane pod uwagę przy wyliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru jej kapitału początkowego oraz emerytury.

Wbrew twierdzeniom odwołującej się nie można było tego stypendium potraktować jako wynagrodzenia otrzymanego przez nią z racji zatrudnienia w Komitecie Wojewódzkim (...) w S., gdyż cały czas pozostawała w czasie studiów w stosunku pracy z tą jednostką. Nie było to bowiem wynagrodzenie, a stypendium, jak wynika z informacji Archiwum Akt Nowych w W.. Wszystkie natomiast stypendia w tym i stypendia pracownicze były od 1.10.1984r. wyłączone z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. W związku z tym i nie mogą być obecnie uwzględnione przy liczeniu kapitału początkowego bądź emerytury, gdyż nie mogą być brane pod uwagę przy wyliczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru tego kapitału bądź emerytury.

Było to zapewne konsekwencją nowego z mocy ustawy z dnia 14.12.1982r. o zapatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1982r., Nr 40, poz. 267) uregulowania okresów zaliczonych do okresu zatrudnienia. Na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 tej ustawy za okresy zaliczone do okresów zatrudnienia uważało się również między innymi i okresy nauki w szkole, do której pracownik został skierowany przez zakład pracy, oraz nauki w szkole wyższej pod warunkiem uprzedniego zatrudnienia, jeżeli nauka ta ukończona została przed dniem wejścia w życie ustawy. Ustawa ta weszła w życie 1.01.1983r., a do tej pory J. G. nauki w szkole wyższej nie ukończyła.

Ponadto podnieść należy, że samo świadectwo pracy nie może być podstawą do uznania, że osoba w nim wskazana rzeczywiście była w okresie czasu w nim podanym pracownikiem jednostki go wystawiającym. Wskazać mianowicie trzeba, że świadectwo pracy w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc, a więc przepisów, które stosuje się przed sądem w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, jest tylko dokumentem nieurzędowym, gdyż podmiot go wydający nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Stąd organ rentowy może takie świadectwo skutecznie zakwestionować. Z braku natomiast akt osobowych odwołującej się za okres zatrudnienia w Komitecie Wojewódzkim (...) w S. oraz stanu rzeczy wyżej wskazanego innych ustaleń w tej kwestii poczynić nie sposób.

Inną rzeczą natomiast jest, że okres od 1.01.1984r. do 31.07.1986r. należało zaliczyć do okresu składkowego, a nie nieskładkowego, gdyż odmiennej oceny w tej kwestii dokonanej czynić już nie można. Organ rentowy bowiem nie może od tak sobie zmienić prawomocnej w tej kwestii swojej decyzji. Raz wydana wiąże ten organ jak i inne organy państwowe w kwestii wysokości naliczonej od tego emerytury. Zresztą zauważyć należy, że w decyzji z dnia 3.07.2012r. znak E wyliczając emeryturę odwołującej się w oparciu o art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ten zakwestionowany okres uwzględnia jako okres składkowy.

Podzielając natomiast stanowisko odwołującej się, że nagrody wskazane w kwocie wynagrodzeń należało uwzględnić za 1988 i 1989r. do podstawy wymiaru składek, to wskazać należy, że słuszne jest jej tu stanowisko zaprezentowane w piśmie z dnia 22.04.2013r., że uchwała Nr 33 Rady Ministrów z dnia 25.03.1983r. w sprawie kwalifikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej do wynagrodzeń nie zalicza jedynie tych nagród, które są wymienione w § 1 pkt 2 ppkt. 14 i są to, jak nazwał ustawodawca: „nagród o charakterze szczególnym...”. Często pracodawcy, jak słusznie zauważyła w I- szej opinii biegła, słowo „premia” i „nagroda” traktowali zamiennie. Inny przecież pracodawca – Urząd Kontroli Skarbowej w składnikach zamiennych wynagrodzenia odwołującej się wymienia nagrody i premie kwartalne i są one wszystkie uwzględnione w wynagrodzeniach – ZUS RP 7 z (...) S..

Tym bardziej jej te stanowisko w sprawie należało podkreślić, że rzeczywiście z przedłożonego przez nią pisma (...) z dnia 19.06.1989r. wynika, że otrzymała również nagrodę w kwocie 74.700 zł za wyniki w nauce i ta nagroda nie jest uwidoczniła na karcie wynagrodzeń.

Mając na względzie wszystkie powyższe uwagi wyliczony przez biegłą najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, tak kapitału początkowego jak i emerytury odwołującej się obliczony na podstawie art. 15 w zw. z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynosi 145,26%. Stąd Sąd orzekł jak w wyroku i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 15 czerwca 2012r. znak (...)–2007 w ten sposób, że wartość kapitału

początkowego J. G., przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 145,26% oraz przyjęciu okresów składkowych w ilości 322 miesięcy i nieskładkowych w ilości 22 dni, ustalił na kwotę 188 409,32 zł.

W pkt 2 wyroku zmienił zaś zaskarżoną decyzję z dnia 3 lipca 2012r. znak (...) w ten sposób, że wysokość emerytury J. G., przy przyjęciu kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 525 001,05 zł, ustalił na kwotę 2 254,50 zł brutto.

W pkt 3 wyroku zmienił natomiast zaskarżoną decyzję z dnia 3 lipca 2012r. znak (...) w ten sposób, że wysokość emerytury J. G., przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 145,26% oraz przyjęciu okresów składkowych w ilości 430 miesięcy i nieskładkowych w ilości 1 miesiąca, ustalił na kwotę 2 324,78 zł.

PW/bd